

Shabbat Perek 23: Shoel Adam

Mishná 1

A.) Texto y estructura

שואל אדם מחברו כדי יין וכדי שמן, ובלבד שלא יאמר לו הלוגני, וכן האשה מחברתה בכרות. ואם אינו מאמינו, מניח טליתו אצלו ועושה עמו חשבון לאחר שבת. וכן ערב פסח בירושלים שחל להיות בשבת, מניח טליתו אצלו ונוטל את פסחו ועושה עמו חשבון לאחר יום טוב:

B.) Glosario

víspera de Pésaj	ערב פסח	hogazas (de pan)	כברות	pedir	שואל
ocurrir	חל	no le cree (a él)	מאמינו	jarras de vino	כדי יין
Su sacrificio de Pésaj	פסחו	deja	מניח	jarras de aceite	כדי שמן
		cuenta	חשבון	"préstame"	הלוגני

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Shabbat 23.12

כותב, מאבות מלאכות; לפיכך אסור לכחול בפרך (delinearse con un lápiz) וכיוצא בו בשבת, מפני שהוא ככותב. ואסור ללוות, ולהלוות--גזירה, שמא יכתוב. וכן אסור לקנות ולמכור, ולשכור ולהשכיר-- שמא יכתוב. לא ישכור אדם פועלים בשבת, ולא יאמר לחברו לשכור לו פועליו. אבל לשאול ולהשאל, מותר: שואל אדם מחברו כדי יין וכדי שמן, ובלבד שלא יאמר לו הלוגני.

Mishná 2

A.) Texto y estructura

מונה אדם את אורחיו ואת פרפרותיו מפיו, אבל לא מן הכתב. ומפיש עם בניו ועם בני ביתו על השלחן, ובלבד שלא יתפונן לעשות מנה גדולה כנגד קטנה, משום קבאי. ומטילין חלשים על הקדשים ביום טוב, אבל לא על המנות:

B.) Glosario

porción	מנה	oralmente (de su boca)	מפיו	contar	מונה
dado/apostar	קבאי	por escrito	מן הכתב	sus invitados	אורחיו
suertes	חלשים	apostar	מפיש	manjares	פרפרותיו

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Shabbat 23.17, 19

17 אסור להפיש ולשחק בקוביה בשבת, מפני שהוא כמקח וממכר; ומפיש אדם עם בניו ועם בני

ביתו, על מנה גדולה כנגד מנה קטנה, מפני שאין מקפידין. 19 אסור לקרות בשטרי הדיוטות בשבת--שלא יהיה כחול, ויבוא למחוק. מונה אדם את אורחיו ואת פרפרותיו, מפיו; אבל לא מן הכתב, כדי שלא יקרא בשטרי הדיוטות. לפיכך אם היו השמות חקוקין על הטבלה, או על הכותל--מותר לקרותו, מפני שאינו מתחלף בשטר. ואסור לקרות בכתב המהלך תחת הצורה ותחת הדיוקני בשבת. אף לקרות בכתובים בשבת בשעת בית המדרש, אסור--גזירה, משום ביטול בית המדרש: שלא יהיה כל אחד יושב בביתו וקורא, ויימנע מבית המדרש.

Mishná 3

A.) Texto y estructura

לא ישכר אדם פועלים בשבת, ולא יאמר אדם לחברו לשכור לו פועלים. אין מחשיכין על התחום לשכור פועלים ולהביא פרות, אבל מחשיך הוא לשומר, ומביא פרות בקדו. כלל אמר אבא שאול: כל שאני זכאי באמירתו, רשאי אני להחשיך עליו:

B.) Glosario

principio general	כלל	distancia prohibida en el Shabbat	תחום	trabajadores	פועלים
permitido/exento	זכאי	traer	להביא	alquilar	לשכור
permitido	רשאי	guardar	לשמור	esperar a la noche	מחשיכין

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Shabbat 24.1-3

1 יש דברים שהן אסורין בשבת, אף על פי שאינן דומין למלאכה, ואינם מביאין לידי מלאכה; ומפני מה נאסרו--משום שנאמר "אם תשיב משבת רגלך, עשות חפצך ביום קודש" (ישעיהו נח, ג), ונאמר "וכיבדתו מעשות דרכיך, ממצוא חפצך ודבר דבר" (שם). לפיכך אסור לאדם להלך בחפציו בשבת, ואפילו לדבר בהן, כגון שידבר עם שותפו מה ימכור למחר או מה יקנה, או היאך יבנה בית זה, ובאי זו סחורה ילך למקום פלוני--כל זה וכיוצא בו, אסור: שנאמר "ודבר דבר", דיבור אסור; והרהור מותר. 2 אסור לאדם לפקוד גינותיו ושדותיו בשבת, כדי לראות מה הן צריכין, או היאך הן פירותיהן--שהרי זה מהלך, לעשות חפצו. וכן אסור לאדם שייצא בשבת עד סוף התחום ויישב שם עד שתחשך, כדי שיהיה קרוב לעשות חפצו במוצאי שבת--שהרי נמצא הילוכו בשבת, לעשות חפצו. 3 במה דברים אמורים, בשהחשיך על התחום לעשות דבר שאסור לעשותו בשבת; אבל אם החשיך לעשות דבר שמותר לעשותו בשבת, הרי זה מותר. כיצד: אין מחשיכין על התחום להביא פירות מחוברין, או לשכור פועלין; אבל מחשיך הוא לשמור פירות, שהרי מותר לשמור בשבת. ומחשיך להביא בהמה או פירות תלושין: שהבהמה--קורא לה והיא באה, אף על פי שהיא חוץ לתחום; ופירות תלושין--אילו היו שם מחיצות, היה מותר להביאן בשבת. וכן אומר אדם לחברו, לכרך פלוני אני הולך למחר, שאם היו שם בורגנים, היה הולך לשם בשבת. וכן כל כיוצא בזה.

Mishná 4

A.) Texto y estructura

מחשיבין על התחום לפקח על עסקי כלה, ועל עסקי המת להביא לו ארון ותכריכין.
גוי שהביא חלילין בשבת, לא יספד בהן ישראל, אלא אם כן פאו ממקום קרוב.
עשו לו ארון וחפרו לו קבר, יקבר בו ישראל, ואם בשביל ישראל, לא יקבר בו עולמית:

B.) Glosario

dar una elegía	יספד	ataud/cajón	ארון	discutir	לפקח
cavaron	חפרו	mortaja	תכריכין	negocios de novia	עסקי כלה
enterrará	יקבר	flautas	חלילין	negocios del muerto	עסקי המת

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Shabbat 6.5-6

5 מת שעשו לו גויים ארון, וחפרו לו קבר בשבת, או הביאו לו חלילין לספוד בהן--אם בצנעה--ימתין בכדי שיעשו למוצאי שבת, וייקבר בו. ואם היה הקבר בסרטיה גדולה, והארון על גביו, וכל העוברין והשבין אומרים שזה שהנוכרים עושין עכשיו בשבת, לפלוני הוא--הרי זה לא ייקבר בו אותו ישראל עולמית, מפני שהוא בפרהסיה. ומותר לקבור בו ישראל אחר--והוא, שימתין בכדי שיעשה. וכן כל כיוצא בזה.

6 גוי שהביא חלילין בשבת למת--אף על פי שהביאן מצד החומה--ימתין למוצאי שבת כדי שיבואו ממקום קרוב, ואחר כך יספדו בהן. שמא בלילה הביאום ממקום אחר עד החומה, ובבוקר נכנסו בהן. ואם ידע בוודאי שממקום פלוני הביאום בשבת, ימתין כדי שיבואו מאותו מקום אחר השבת--והוא שלא יהא הדבר בפרהסיה גדולה, כמו שאמרנו.

Mishná 5

A.) Texto y estructura

עושין כל צרכי המת, סכין ומדיחין אותו, ובלבד שלא יזיזו בו אבר.
שומטין את הכר מתחתיו ומטילין אותו על החול בשביל שימתין.
קושרים את הלחי, לא שיעלה, אלא שלא יוסיף.
וכן קורה שנשברה, סומכין אותה בספסל או בארכות המטה, לא שתעלה, אלא שלא תוסיף.

B.) Glosario

espere	ימתין	miembro	אבר	necesidades del muerto	צרכי המת
amarramos	קושרים	retiramos	שומטין	ungimos	סכין
labio	לחי	almohada	כר	lavamos	מדיחין
suba	יעלה	bajo él	מתחתיו	siempre y cuando	בלבד
añada	יוסיף	arena	חול	muevan	יזיזו
banca	ספסל	se rompió	נשברה	viga	קורה

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Shabbat 26.20

אף על פי שאסור לטלטל את המת בשבת, סכין אותו ומדיחין אותו--ובלבד, שלא יזיזו בו אבר. ושומטין את הכר מתחתיו, כדי שיהיה מוטל על החול, בשביל שימתין. ומביאין כלי מקר וכלי מתכות, ומניחין לו על כרסו, כדי שלא תפוח; ופוקקין את נקביו, שלא ייכנס בהן הרוח. וקושרין את הלחי--לא שיעלה, אלא שלא יוסיף; ואין מאמצין את עיניו בשבת.

Mishná 6

A.) Texto y estructura

אִין מְעַמְצִין אֶת הַמֵּת בְּשַׁבָּת, וְלֹא בַחֵל עִם יְצִיאַת הַנֶּפֶשׁ.

וְהַמְעַמְצִין עִם יְצִיאַת נֶפֶשׁ, הָרִי זֶה שׁוֹפֵךְ דָּמִים:

B.) Glosario

salida del alma

יְצִיאַת הַנֶּפֶשׁ

día de semana

חֵל

cerrar los ojos

מְעַמְצִין

derramador de sangre

שׁוֹפֵךְ דָּמִים

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Avel 4.5

הגוסס, הרי הוא כחי לכל דבר: אין קושרין לחייו, ואין פוקקין נקביו, ואין מניחין כלי מתכות וכלי מקר על טבורו שלא יתפח, ולא סכין אותו, ולא מדיחין אותו, ולא מטילין אותו על החול ולא על המלח--עד שעה שימות; והנוגע בו, הרי זה שופך דמים. למה זה דומה: לנר שמטפטף--כיון שייגע בו אדם, יכבה. וכל המאמץ עם יציאת נפש, הרי זה שופך דמים, אלא ישהה מעט, שמא נתעלף. וכן אין קורעין עליו, ולא חולצין כתף, ולא מספידין, ולא מכניסין עימו ארון ותכריכין בבית--עד שימות.